**APROBAT**
**La Şedinţa Senatului USEFS,**
**p.v. nr.** 2 / 20.10.2015

**PREŞEDINTE** ____________

# REGULAMENTUL PRIVIND PUBLICAŢIILE ŞTIINŢIFICE ŞI ŞTIINŢIFICO-DIDACTICE

## Capitolul I

## Dispoziţii generale

1. Regulamentul privind publicaţiile ştiinţifice şi ştiinţifico-metodice stabileşte caracterul unitar al exigenţelor faţă de publicaţiile ştiinţifice şi ştiinţifico-metodice în domeniul atestării cadrelor ştiinţifice şi ştiinţifico-didactice de înaltă calificare şi este elaborat în conformitate cu prevederile Regulamentului atestării cadrelor ştiinţifice şi ştiinţifico-didactice de înaltă calificare din Anexa nr. 3 la Codul cu privire la ştiinţă şi inovare al Republicii Moldova nr. 259-XV din 15 iulie 2004 şi a Regulamentului privind funcţionarea consiliilor ştiinţifice specializate şi conferirea gradelor ştiinţifice şi titlurilor ştiinţifice şi ştiinţifico-didactice în Republica Moldova, aprobat prin Hotărârea CNAA din 25.11.2004 (proces-verbal nr.1), cu modificările şi completările ulterioare.

*2. Cercetarea ştiinţifică* reprezintă zona activă a ştiinţelor, ca un model de gândire după care se pun întrebări şi se dau răspunsuri în baza unor reguli metodice bine definite. În acest caz, cercetătorul ştiinţific *este direct răspunzător* pentru activitatea sa, el trebuie să o susţină, să o demonstreze, să fie convingător în expunere, să răspundă de modalitatea de utilizare a rezultatelor ştiinţifice, de efectele lor.

3. *Rezultatul cercetării ştiinţifice* are o anumită valoare ştiinţifică, care urmează a fi certificată ca autentică, exactă, valabilă, actuală, inovativă. Acest lucru se realizează prin *atestarea ştiinţifică,* adică prin conferirea/confirmarea titlurilor ştiinţifice şi *atestarea ştiinţifico-didactică,* prin conferirea titlurilor ştiinţifice şi ştiinţifico-didactice în învăţământul superior.

4. Valoarea, importanţa, sensul atestării ştiinţifice şi ştiinţifico-didactice sunt date de obiectivitatea celor implicaţi în proces, fiind un domeniu de referinţă pentru dezvoltarea ştiinţei la toate palierele posibile, la *promovarea excelenţei rezultatului în cercetarea ştiinţifică,* în raport cu interesul sociocultural şi economic şi de integrare în circuitul de atestare internaţional, cu politicile de dezvoltare şi inovare ştiinţifică, corelate cu necesităţile reale ale beneficiarilor.

5. Din punctul de vedere al noilor tendinţe în domeniul cercetării ştiinţifice, atestarea ştiinţifică şi ştiinţifico-didactică poate fi apreciată ca *un proces specific de verificare a*

*calităţii*, iar din punct de vedere conceptual vizează cultura şi etica ştiinţifică şi valoarea semnificaţiilor produselor ştiinţifice şi ştiinţifico-didactice, asigurând, orientând, monitorizând perspectivele şi rezultatele în procesualitatea dezvoltării ştiinţei în Republica Moldova. Atestarea ştiinţifică şi ştiinţifico- didactică are ***misiunea*** **d**e a verifica autenticitatea şi fundamentalitatea rezultatelor ştiinţifice şi în baza lucrărilor publicate

6. Autorul unei lucrări ştiinţifice sau ştiinţifico-metodice reprezintă sursa ideilor şi trebuie să fie competent, integru, obiectiv, informat, autentic, să fie credibi şi să ofere *informaţii de calitate.* Descrierea ştiinţifică se va concentra asupra elementelor relevante, definitorii, importantă fiind *rigoarea şi precizia*.

7. Orice lucrare ştiinţifică poartă amprenta autorului său, ceea ce contează fiind faptul ca autorul săştie să-şi pună în valoarea personalitatea intelectuală. Dacă acest lucru se produce, atunci putem considera lucrarea ca una originală. *Elementele de originalitate* ale unei lucrări ştiinţifice sau metodico-ştiinţifice constau în:

(a) noutatea ideilor formulate şi interpretate;

(b) noutatea punctelor de vedere ale cercetătorului;

(c) „prospeţimea” limbajului ştiinţific utilizat;

(d) forţa de convingere care decurge din puterea textului lucrării de a capta raţionalitatea cititorilor;

(e ) *personalizarea textului* expus prin impunerea „vocii” autorului, distinctă de alte voci.

8. *Conform legislaţiei în vigoare pentru atestarea personalului ştiinţific şi ştiinţifico-didactic de înaltă calificare din cadrul universităţii sunt* indicate ca obligatorii următoarele tipuri de lucrări ştiinţifice:

a) monografia;
b) manuale
c) ghiduri (recomandări, indicaţii) metodice /metodologice
d) broşuri metodice
e) note de curs /curs de lecţii
f) comentariu metodic/metodologic
g) dicţionar/glosar metodologic
h) culegere de exerciţii /teste
i) antologii, crestomaţii, cărţi de lectură utilizate în procesul de învăţământ;
j) articolul ştiinţific (de fond, de sinteză);
k) comunicări/ teze la foruri ştiinţifice, inclusiv internaţionale (conferinţe, seminare, congrese, simpozioane).

## Capitolul 2.Publicaţiile. Caracteristici definitorii

9. (1) **Monografia** este o lucrare ştiinţifică, un studiu ştiinţific amplu asupra unui subiect din domeniul ştiinţei, tehnicii, sportului, tratat amănunţit, complet şi multilateral, din toate punctele de vedere.

(2) Monografia este, de regulă, o lucrare ştiinţifică a unui singur autor. Dacă acest tip de lucrare ştiinţifică este elaborată de un colectiv de autori, ea se numeşte ***monografie colectivă.*** Numărul rezonabil de coautori la o monografie este până la 5 persoane, fiecăreia revenindu-i cel puţin 2 c.a.

(3) Monografia are un caracter teoretic sau teoretico-aplicativ bine proiectat şi însumează nu mai puţin de 80-100 pagini şi trebuie realizată într-un tiraj de cel puţin 100 de exemplare. Subiectul monografiei trebuie să fie unul puţin abordat, abordat unilateral de către cercetători sau chiar unul ambiguu. Alegerea subiectului se face în baza unei documentări temeinice.

(4) Ca structură, monografia înglobează pagina de acreditare editorială, recomandarea spre publicare, colegiul de redacţie, sumarul, nota de introducere a autorului, conţinutul de bază, glosare explicative (la necesitate), anexe (la necesitate), referinţele bibliografice.

(5) Conţinutul de bază al monografiei este structurat în părţi, capitole, paragrafe şi subparagrafe şi înglobează 2 componente de bază: compartimentul analitic, retrospectiv, sintetic care formează 10-15 % din conţinutul de bază al monografiei şi compartimentul interpretativ, creativ, original în care este expusă viziunea autorului (autorilor) asupra subiectului abordat.

(6) În cadrul procesului de atestare ştiinţifică monografia trebuie să aibă aprobarea unei structuri de cercetare ştiinţifică, să fie recenzată de 2-3 specialişti de înaltă calificare în domeniu şi să fie în concordanţă cu tema tezei de doctorat.

10. (1) **Articolul ştiinţific** este o lucrare ştiinţifică publicată într-o revistă ştiinţifică, care prezintă reflecţii personale asupra unui subiect, promovând atât idei ale cercetătorilor în domeniu, cât şi experienţa proprie.

(2) Ideile expuse în articolul ştiinţific trebuie să aibă un înalt nivel de generalizare, să conţină rezultate originale, neabordate anterior, cu menţionarea oportunităţii studierii problemei respective.

(3) Articolul ştiinţific poate avea unul sau mai mulţi autori, fiind indicată clar contribuţia fiecăruia în coli de autor.

(4) Articolul ştiinţific este asigurat de o listă bibliografică care se plasează la sfârşit, făcându-se referinţele necesare în conţinutul articolului.

(5) Volumul articolului ştiinţific variază între 5-10 pagini. Nu se recomandă ca un articol de volum mic sau mediu să aibă mai mulţi coautori, deoarece aportul lor la elaborarea lucrării poate fi contestat.

11. **Articolul de sinteză** prezintă un şir de contribuţii substanţiale în domeniu, abordând critic şi comparativ lucrările autorilor la temă, având un text, de regulă, voluminos (circa 2,5 coli de autor) şi o bibliografie bogată (circa 60 surse bibliografice). În asemenea articole se descriu rezultatele obţinute în domeniu prin utilizarea unui instrumentar analitic amplu, care permite evidenţierea aspectelor pozitive şi problematice ale lucrărilor analizate. Acest tip de articole au rolul de a sensibiliza comunitatea asupra unui subiect actual, de multe ori controversat, prin lectura unei singure publicaţii, fără ca să aibă nevoie să studieze şi alte surse la temă.

12. **Articolul de fond** este un articol care exprimă punctul de vedere al redacţiei unei publicaţii periodice (reviste ştiinţifice) asupra unei probleme ştiinţifice importante, de actualitate.

13. Componentele structurale ale unui **articol ştiinţific** sunt, de obicei, următoarele:

a) titlul;
b) rezumatul (cel puţin în două limbi);
c) cuvintele-cheie;
d) expunerea conţinutului de bază;
e) rezultatele şi interpretarea lor;
f) concluzii
g) bibliografia (referinţele bibliografice, referinţe Webgrafice).

14. (1) **Rezumatul** unui articol ştiinţific este un text scurt despre conţinutul articolului, oferind informaţii despre studiu şi servind la indexare. Un rezumat bun este suficient de cuprinzător, este exact, redactat cu atenţie deosebită, nu include informaţii care nu se regăsesc în text. Se scrie cu claritate, la diateza activă, la timpul prezent (timpul trecut se utilizează numai la descrierea modului de manipulare a variabilelor). Rezumatul unui articol ştiinţific conţine în jurul la 75-100 cuvinte sau 20 de rînduri.

(2) **Conţinutul de bază** al unui articol este prezentat astfel, ca să se evidenţieze partea introductivă, retrospectivă, interpretativ-creativă.

(3) **Concluziile** articolului expun esenţa subiectului abordat, aplicabilitatea rezultatelor şi deschiderile de perspectivă în domeniul vizat.

15. (1) **Manifestările ştiinţifice** au o funcţie de aprobare, valorificare a rezultatelor cercetărilor ştiinţifice şi a cercetătorului însuşi.

(2) ***Comunicarea la foruri ştiinţifice***, inclusiv internaţionale (conferinţe, simpozioane, congrese, consfătuiri, seminarii ştiinţifice, colocvii etc.), este o lucrare ştiinţifică, ce prezintă, într-un cerc de specialişti, contribuţia personală într-o problemă ştiinţifică; o expunere făcută în public asupra unei teme din domeniul ştiinţei, cu intenţia de a informa, care este publicată (ulterior sau anticipat) în formă scrisă.

(3) ***Comunicarea ştiinţifică*** este un raport compact, complex, esenţial privind principalele rezultate (intermediare sau finale) ale unei cercetări ştiinţifice a unei probleme. Comunicarea ştiinţifică se prezintă în 3-5 pagini, în textul comunicării fiind desemnate: contribuţia la tema cercetată, noutatea şi valoarea cercetării, aplicabilitatea ei. Textul se redactează concis, în fraze şi propoziţii scurte, la obiect, în mod explicit, în termeni simpli.

(4) ***Tezele comunicărilor*** la manifestările ştiinţifice au un caracter mai limitat, restrictiv, sintetic, dând o idee generală asupra conţinutului, exprimând esenţialul într-un număr mic de cuvinte.

(5) Volumul tezelor unei comunicări este de la 1 la 6 pagini.

(6) Tezele unei comunicări au un caracter descriptiv, sumativ şi conclusiv, prezentându-se ca un text coeziv, logic, coerent, finisat în aspectul formei, conţinutului şi intenţiei.

(7) Spre deosebire de comunicări, tezele nu înglobează citate din lucrările ştiinţifice.

16. (1) **Lucrarea ştiinţifico-metodică / metodică** tratează probleme de metodică, ca o ramură a didacticii generale, care se ocupă de studiul principiilor şi metodelor de predare /învăţare /evaluare şi probleme de metodologie, ca o învăţătură generală despre metode, ca o totalitate de metode sau o cale după care se călăuzeşte cineva în realizarea unui scop.

(2) Lucrarea metodică indică cum pot fi transferate în acte de învăţare şi cunoaştere acţiunile proiectate prin aplicarea unor procedee didactice ordonate logic.

(3) Dacă o lucrare abordează noţional sau conceptual un fenomen, fără a face referiri la instrumentele de acţiune şi modalităţile de aplicare a lor, aceasta nu poate fi considerată lucrare metodică.

(4) Volumul rezonabil pentru o lucrare ştiinţifico-metodică este de cel puţin 1,5 c.a. pentu un autor. Tirajul acesteia este de cel puţin 100 de exemplare.

**17.** (1) **Lucrarea metodică** descrie:

• *metode* – căi, direcţii de acţiune, moduri de realizare a acţiunilor concrete pentru atingerea unui scop concret în procesul de învăţămînt; aspectul teoretic cel mai activ al ştiinţei, care *jalonează calea* dobândirii de cunoştinţe noi;

• *procedee* – sisteme de operaţii pentru a ajunge la un anumit scop în procesul educaţional, moduri de a acţiona, instrumente de aplicate concretă şi coerentă a metodei; procedeul reprezintă maniera de acţiune, de utilizare a instrumentelor;

• *strategii* – aspecte de pregătire, proiectare, realizare a unei activităţi de predare/învăţare /evaluare; structuri dinamice ale variabilelor procesului de învăţămînt în scopul atingerii obiectivelor educaţionale în condiţiile unei investiţii minime de resurse;

• *tehnologia* – ansamblul de procedee, operaţii, mijloace utilizate în scopul obţinerii unui produs în activitatea de predare/ învăţare /evaluare;

• *tehnici* – totalitatea de procedee utilizate în executarea unor operaţiuni, modalităţi de a realiza ceva; ansamblul prescripţiilor metodologice (reguli, procedee) pentru o acţiune eficientă. Aceleiaşi metode îi sunt subordonate mai multe tehnici; tehnica, de cele mai multe ori, presupune un i*nstrument* pentru a putea fi pusă în practică (teste, chestionare, aparate; foi de observare, fişe de înregistrare etc.). Deci instrumentul marchează tehnica;

• *proceduri* – soluţii tehnologice adoptate sistematic pentru producerea a ceva, mod de a proceda în activitatea didactică, diverse mijloace utilizate în atingerea scopului;

• *metodologia* – constituie interfaţa dintre teorie şi metodă; ansamblu curent de metode şi procedee didactice între care se stabilesc relaţii şi compensări reciproce şi care acţionează complementar şi convergent. Analiza metodologică vizează punerea în relaţie a metodelor, tehnicilor, procedeelor şi instrumentelor de cercetare, de acţiune etc. Pentru *metodolog* nu există metode privilegiate, ci doar metode adecvate, având sarcina *de a ghida* deciziile referitoare la *ce şi cum* studiem, *unde şi când* se va realiza investigaţia.

(2) Tirajul ghidului metodic este de cel puţin 100 de exemplare.

18. **Metoda didactică** este accesibilă cognitiv, fiind observabilă, vizibilă şi conceptualizabilă, cu o pronunţată tentă aplicativă, având următoarele caracteristici:

(a) este alcătuită dintr-o succesiune de *operaţii* (mintale şi practice);

(b) reprezintă *o practică* raţionalizată;

(c) este un anumit *mod de a proceda;*

(d) este *un instrumentar de acţiune* (proiectare, desfăşurare, realizare) a activităţii de predare /învăţare / evaluare în cadrul procesului de învăţământ şi are următoarele funcţii:

· cognitivă (cunoaşterea ştiinţei, culturii umane);

· formativă (instructivă);

· instrumentală, de acţiune (operaţională);

· normativă (indică procedura).

19. **Manualul** este o lucrare cu caracter didactic, cuprinzând noţiunile fundamentale dintr-un anumit domeniu teoretic sau practic, este o carte ce conţine:

(a) elementele fundamentale ale unei ştiinţe (discipline), utilizată, în sistemul de învăţământ superior de profil;

(b) informaţii, noţiuni de bază despre o anumită disciplină din planul de învăţământ al USEFS;

(c) totalitatea procedeelor utilizate în învăţarea fundamentelor disciplinei respective;

(d) reguli de învăţare.

19. O cerinţă pentru atestarea ştiinţifico-didactică este elaborarea manualelor, de regulă, pentru învăţământul superior de profil. Tirajul necesar al manualului este de cel puţin 150 de exemplare.

20. (1) **Ghidul metodic** este o carte sau o broşură ce conţine informaţii, indicaţii de orientare într-un proces, într-o activitate, într-o acţiune.

(2) Ghidul (recomandările, indicaţiile) metodice /metodologice tratează probleme de metodică sau de metodologie (în accepţiunea expusă anterior). Conţinutul de bază al ghidului este repartizat în părţi, capitole, paragrafe, subparagrafe, înglobând şi diverse note explicative, indicaţii, probe, imagini etc., fiind scris într-un limbaj accesibil, corect ştiinţific.

(3) Alegerea subiectului ghidului metodologic se face în funcţie de necesităţile depistate printr-un sondaj şi, de asemenea, în funcţie de interesele investigaţionale ale autorului (autorilor). Tirajul ghidului metodic este de cel puţin 100 de exemplare.

21. **Broşura metodică (metodologică)** este o lucrare tipărită în formă de carte, de dimensiuni nu prea mari (circa 50 de pagini), legată în copertă moale, care are un rol informativ, abordând metode şi metodologii de predare/învăţare /evaluare.

22. **Un curs universitar** este o expunere clară, sistematică de idei şi fapte concrete, organizate în sistem de conţinut, cu o tematică precisă. Un curs universitar este un fenomen intelectual, care se remarcă prin corectitudinea expunerii, prin noutate, prin bogăţia de informaţii. Cursul universitar se axează pe două aspecte principale: descoperirea şi însuşirea de cunoştinţe ştiinţifice şi de valori culturale, iar la baza formării stă conştiinţa intelectuală, având ca reper respectul valorilor ştiinţifice şi culturale ale celor care învaţă.

23. **Note (suport) de curs** este o lucrare metodică de proiectare a unor unităţi de învăţare şi a activităţii didactice (de formare), prezentînd componentele principale ale procesului educaţional într-o succesiune logică de conţinut şi metodologie. Elementele componente ale demersului educaţional se constituie din: tema abordată; preliminarii (se descrie domeniul, actualitatea şi raţionalitatea temei); scopul activităţii instructive /formative; obiective şi finalităţi de referinţă ale activităţii; strategii /tehnologii

/metodologia aplicate; unităţile de conţinut stimulatoare şi activităţile practice (sarcini, probe, exerciţii, ce încurajează reflexiv, flexibil, imaginativ, creative subiectul care învaţă); modalităţi de evaluare. Volumul notelor de curs este în limita de 100-150 pagini şi mai mult. Tirajul notelor de curs este de cel puţin 150 de exemplare.

24. (1) **Cursul de lecţii** este o lucrare ştiinţifico-metodică în care sunt expuse fundamentele unei discipline conturate în direcţiile şi deschiderile de cercetare. Cursul de lecţii se scrie într-un limbaj ştiinţific, accesibil, corect, conţine un succint compartiment teoretic şi unul aplicativ, original, proiectat asupra subiectelor abordate, propunându-se o nouă interpretare a lor.

(2) Volumul unui curs de lecţii este în limita de 50-150 pagini şi mai mult. Fiecare componentă a cursului de lecţii înglobează exerciţii, probe, teste ce ajută la înţelegerea şi asimilarea mai facilă a materialului expus.

26. **Dicţionarele (glosarele) metodice /metodologice** sunt lucrări de referinţă cu character lexico-graphic, care codifică lexicul metodic /metodologic al unei discipline, aşezate, de obicei, în ordine alfabetică, definite succint sau explicate pe scurt în aceeaşi limbă sau traduse în una sau mai multe limbi străine.

27. **Comentariul metodic /metodologic** este o lucrare de explicitare a unei cercetări sau acţiuni metodologice, o explicare critică, interpretativă a unei probleme; un ansamblu de informaţii, explicaţii, note, opinii critice şi aprecieri relative la procesul de învăţământ.

28. **Culegerea de exerciţii sau teste** este o lucrare metodică cu caracter practico-aplicativ, utilizată în cadrul activităţilor practice cu studenţii .

29. **Antologiile, crestomaţiile, cărţile de lectură** sunt lucrări metodice de proporţii, elaborate în baza principiului tematic, fiind un supliment la manuale. Conţinutul lor este repartizat în părţi şi capitole în concordanţă cu subiectele abordate.

## Capitolul 3. Intitularea lucrării ştiinţifice

30. Intitularea lucrărilor ştiinţifice este o artă şi o ştiinţă, deoarece în cuvinte puţine trebuie oferite informaţii suficiente despre cercetare. Titlul este o formulare concisă, simplă a temei abordate, ce reclamă suprimarea anumitor cuvinte, de regulă, acestea fiind verbele *a fi, a avea, a obţine.*

31. Titlul trebuie să fie format nu mai mult de 10-12 cuvinte (semantice şi de relaţie), dând o idée generală asupra conţinutului şi să conţină termenii care servesc la indexarea lucrării, la clasificarea ei. Cuvintele mai „importante” se plasează la început.

32. (1) Titlul trebuie să conţină noţiuni exacte, care nu lasă loc ambiguităţilor ce pot duce la aşteptări înşelate, să nu „promită” mai mult decât ceea ce conţine, să fie evitaţi termenii cu mai multe sensuri, să corespundă conţinutului lucrării ştiinţifice.

(2) Dacă este necesar se recurge la adjoncţie (unire, alipire), la practica parantezei adiţionale (adăugătoare), la subtitlu;

(3) Nu se recomandă titluri precum „Consideraţii generale asupra…”, „Unele aspecte…”, „Observaţii asupra…”, „Câteva consideraţii …”, „Probleme ale…”, „Cercetări asupra…”, deoarece ele denotă lipsa de exactitate. În titlu trebuie arătate *Ce aspecte, ce fel de consideraţii, ce probleme* se abordează.

(4) Se recomandă a evita redundanţele (surplus de informaţie faţă de strictul necesar): *Studiul fenomenelor de…., Abordarea experimentală a…..*

(5) Nu se recomandă în titlu termenii de *cercetare, metode, rezultate.*

(6) *Titlurile-întrebare* sunt mai adecvate pentru articolele ştiinţifice.

(7) Titlul articolului ştiinţific trebuie să înglobeze conţinutul minimal al lucrării, având un caracter sumativ, concluziv.

**Capitolul IV.Publicaţiile electronice**

33. (1) Publicaţiile electronice ocupă un loc tot mai semnificativ în listele şi referinţele bibliografice. În Republica Moldova *Regulile de alcătuire a referinţelor bibliografice* au fost aprobate de către Consiliul Director al bibliotecilor din instituţiile de învăţământ superior şi mediu de specialitate (proces verbal din 5 iulie 2006) şi recomandate spre utilizare de către Consiliul Naţional pentru Acreditare şi Atestare al Republicii Moldova (scrisoarea nr. 01-31 din 8 februarie 2007).

(2) Regulile sunt alcătuite în conformitate cu SM SR ISO 690:2005 Referinţe bibliografice. Conţinut, formă şi structură şi SM SR ISO 690- 2:2005 Referinţe bibliografice. Partea 2: Documente electronice complete sau părţi de documente.

34. Toate tipurile de lucrări ştiinţifico-metodice descrise mai sus pot fi prezentate în formă electronică pe site-ul USEFS în care activează pretendentul la titlul ştiinţifico-didactic sau în reţeaua Intranet, conformandu-se cerinţelor respective.

35. Responsabilitatea principală aparţine autorului lucrării. Titlul se înregistrează exact cum este prezentat în sursă. Traducerea titlului poate fi adăugată între paranteze drepte. Tipul de support electronic trebuie prezentat între paranteze drepte, după titlu. De exemplu: [online], [CD-ROM] [disc]. Se va furniza informaţia necesară identificării şi localizării sursei documentului. Aceste informaţii trebuie identificate prin expresia “Disponibil în”. Adresa electronică se include între paranteze în unghi, care se neglijează în procesul de accesare.

36. Prezentul Regulament va intra în vigoare din data aprobării acestuia la Senatul USEFS.